

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบความผิดอันยอมความได้ในคดีอาญา

ในระบบกฎหมายของประเทศไทยและประเทศลาว

ผู้เขียน

นางปรารธนา บุญเพ็ง

ปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ไทพีศรีนิติ ภัคดีกุล

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจุดประสงค์และแนวความคิดในการกำหนดความผิดอันยอมความได้ตามกฎหมายอาญาของประเทศไทยและการกำหนดความผิดอันยอมความได้ตามกฎหมายของประเทศลาวเพื่อวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดความผิดอาญาที่ยอมความได้ของประเทศไทยมาประยุกต์ใช้กับกฎหมายอาญาของประเทศลาว

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้การศึกษาแบบวิจัยเอกสาร โดยวิธีการค้นคว้าข้อมูลจากตำราเรียน หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากทฤษฎี จากบทความ วิทยานิพนธ์ ผลงานทางวิชาการ รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นภาษาไทยและภาษาลาว นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสัมภาษณ์ขอความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แล้วนำข้อมูลที่ได้รับนั้นมาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีทางอาญาเกี่ยวกับคุณธรรมทางกฎหมายทฤษฎีอาชญาวิทยาโดยเฉพาะทฤษฎีว่าด้วยการลงโทษผู้กระทำความผิดแนวความคิดด้านอรรถประโยชน์ และแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเพื่อสมานฉันท์เป็นกรอบของการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดความผิดอันยอมความได้ในประเทศไทยและประเทศลาวนั้นล้วนแต่เป็นความผิดที่มีผลกระทบต่อบุคคลเป็นการส่วนตัว มากกว่าที่จะมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม และเป็นความผิดที่ให้สิทธิแก่ผู้เสียหายเข้ามามีบทบาทในการดำเนินคดี แต่เนื่องจากระบบกฎหมายของประเทศไทยส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากกฎหมายของบรรดาประเทศตะวันตก ซึ่งจะใช้หลักปัจเจกชนเป็นหลัก ดังนั้นจึงมีการบัญญัติความผิดอันยอมความได้ไว้อย่างกว้างขวาง ส่วนระบบกฎหมายของลาวส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากกฎหมายของบรรดาประเทศสังคมนิยม โดยเฉพาะอดีตสหภาพโซเวียตซึ่งถือหลักผลประโยชน์ของรัฐหรือของสาธารณะเป็นสำคัญ ดังนั้น

การดำเนินคดีอาญาจึงถือหลักการดำเนินคดีโดยรัฐทำให้มีการบัญญัติความผิดอันยอมความได้นั้นมีอยู่อย่างจำกัดเฉพาะความผิดที่เกิดขึ้นระหว่างญาติใกล้ชิดเท่านั้น

การศึกษายังพบอีกว่าความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีลักษณะสำคัญบางประการ คือ 1) เป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อยหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นความผิดที่มีผลกระทบต่อส่วนตัวบุคคลมากกว่าที่จะกระทบต่อสังคมส่วนรวม 2) เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมากซึ่งมุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง 3) ต้องมีกฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ 4) มีมาตรการควบคุมการดำเนินคดีของผู้เสียหายและ 5) เจตนาของผู้เสียหายเป็นเงื่อนไขสำคัญในการดำเนินคดีนอกจากนี้ในการยอมความระหว่างผู้กระทำผิดกับผู้เสียหายนั้นสามารถกระทำด้วยตนเองเวลาไหนก็ได้ก่อนคดีจะสิ้นสุดและการถอนคำฟ้องของผู้เสียหายจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินคดีสิ้นสุดลงพร้อมทั้งไม่สามารถนำคดีดังกล่าวมาฟ้องใหม่ได้ ส่วนการยอมความของประเทศลาวนั้นคู่กรณีไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ การยอมความต้องกระทำผ่านองค์กรที่มีหน้าที่อำนาจตามกฎหมาย เช่น หน่วยไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระดับหมู่บ้าน ห้องการยุติธรรมอำเภอ องค์การสืบสวนสอบสวนและองค์การอัยการประชาชน จึงถือว่าการยอมความนั้นชอบด้วยกฎหมาย

การศึกษายังพบอีกว่าการกำหนดความผิดอันยอมความได้ของลาวที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเป็นสาเหตุ 1) ทำให้คดีขึ้นสู่ศาลเป็นจำนวนมาก 2) นักโทษนับวันเพิ่มมากขึ้นทำให้รัฐบาลต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการดูแลนักโทษ 3) ทำให้การฟื้นฟูนักโทษไม่มีประสิทธิภาพ 4) ผู้ที่มีการกระทำผิดเพียงเล็กน้อยต้องมีมลทินติดตัวหลังจากครบกำหนดโทษจำคุก และสิ่งที่สำคัญคือ 5) ผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยา เพียงแต่ได้นำตัวผู้กระทำความผิดไปปรับโทษ ซึ่งเป็นประเด็นที่ทำให้สังคมไม่มีความสงบตามความประสงค์หลักของกฎหมายอาญา นอกจากนี้ไม่ปรากฏมีคดีตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้ขึ้นไปถึงชั้นศาล แม้กระทั่งหน่วยงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระดับหมู่บ้านที่ทำหน้าที่ยอมความในขั้นพื้นฐานก็ปรากฏว่ามีคดีประเภทที่กล่าวมานั้นน้อยมาก เนื่องจากความผิดที่สามารถยอมความกันได้ตามกฎหมายนั้นเป็นความผิดที่ต้องเกิดขึ้นระหว่างญาติ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นส่วนใหญ่จะมีการตกลงภายในครอบครัวมากกว่าดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาเช่น ตำรวจ อัยการ และศาล จึงมีความเห็นว่าควรขยายขอบเขตคดีที่สามารถยอมความกันได้ในบางฐานความผิด เช่น การทำผิดสาจาร ความผิดฐานละเมิดระเบียบจราจรทำให้เกิดอุบัติเหตุที่ไม่มีคนเสียชีวิต ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของพลเมือง การทำร้ายร่างกายที่ไม่ได้รับบาดเจ็บสาหัส การลักทรัพย์ของพลเมือง การฉ้อโกงและการใส่ร้ายการด่าทอ การละเมิดเคหสถานการข่มขืนทรัพย์ การซื้อขายทรัพย์สินของพลเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายการละเมิดความลับส่วนตัวการทำลายสิ่งปลูกสร้างทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นโดนไฟไหม้ด้วยความไม่ระวัง

การเป็นนักเลงอันธพาล การทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บโดยไม่ระวังและการครอบครองทรัพย์สินของพลเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากความผิดดังกล่าวนั้นล้วนแล้วแต่เป็นความผิดที่มีผลกระทบต่อบุคคลโดยตรง

จึงสรุปได้ว่าการขยายความผิดอันยอมความได้ของลานั้นจะเกิดผลดีแก่หลายฝ่ายคือ คดีจะขึ้นสู่ศาลน้อยลงถ้าหากมีการยอมความทำให้ผู้พิพากษามีโอกาสใช้ความละเอียดมากขึ้นในการพิจารณาคดีที่อุกฉกรรจ์ และมีผลกระทบต่อสังคม นักโทษในเรือนจำน้อยลงซึ่งรัฐบาลเองก็จะลดงบประมาณลงในการดูแลนักโทษ ผู้เสียหายได้รับการเยียวยา และผู้กระทำผิดมีโอกาสรับปรุงตัวเอง ทั้งสองฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ด้วยเหตุนี้เพื่อเป็นการสอดคล้องกับสังคมปัจจุบันควรมีการปรับปรุงกฎหมายอาญาโดยขยายขอบเขตความผิดอันยอมความได้ให้กว้างกว่าเดิมโดยมีการศึกษาความเป็นไปได้ของความผิดแต่ละฐานอย่างเหมาะสม

Thesis Title	A Comparison of Compoundable Offense in the Legal System of Thailand and Laos
Author	Mrs. Pathana Bounpheng
Degree	Master of Laws
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Taipessrinivati Bhakdikul

ABSTRACT

This thesis aims to study an objective and purpose of compoundable offense in legal system of Thailand and Laos so that this thesis can suggest a guideline to implement in to Laos Criminal Law.

This thesis has been used documentary research method, seeking from the document, the law, textbooks, and also applied the theories which have been studied from articles, journal, theses, research, both in Thai and Laos language. In addition, this thesis has been used field research by using in dept interview officers in Laos legal professional. Then, I use ethical ideology in criminal law theory and criminology theory to analyze the finding, especially I employ theory of punishment utility theory and the idea about restorative justice as the study frame.

The study finds that in Thailand and Laos has had assigned in compoundable offense only in case that effects to individual more than effect to public. And both legal system give the right to the injured person to have a part in procedure. But Thai legal system was influence by Western Law that gives important to individualism that makes Thai compoundable offense broader than Laos compoundable offense. Laos compoundable offense is influence by socialism countries, especially the Soviet Union, that concerns State benefit or public benefit. The criminal procedure will only operate by state and create compoundable offense can be applied only in Close Relative Case.

For Thai compoundable offense, the study discovers that Thai Criminal Law has some special characteristics that shapes compoundable offense, for example compoundable offense is 1) the offense that minor crime or the offense that affects to individual more than public, 2) the offense that bases on private moral and truly intends to protect the injured person 3) the offense that issue by law 4) the procedure intends to control injured person to conduct the case and 5) injured person intention is a major condition to complete this offense. Moreover compoundable offense in Thailand can be done at any time before a case ends. Further, to withdraw a case due to compoundable offense leads to cease the case and cannot file the lawsuit for the same issue again. But in Laos the parties of lawsuit do not have the right to do such procedure. Compoundable offense can be done only by Legal Organization, for example the village arbitration; the district arbitration room; the investigation organization; or prosecutor that can make legally compoundable offense.

Furthermore the study find that the limits of Laos compoundable offense which leads to 1) criminal case are more appear in court 2) prisoners are imprison much more and this leads to use more budget by government to operate prisons 3) restorative process is low efficiency 4) the offenders who committed small crime will also have blemish after imprison process is done 5) the injured person do not have real remedy. All they get is to imprison the offenders which is not the real purpose of Criminal Law that wants peace in society

Moreover Laos compoundable offense case have come to the criminal procedure for example the case that meets the criteria of compoundable offense never goes to court or merely go to the village arbitration because in Laos criminal law compoundable offense must be offense between cousin. Normally, when the case occurs between cousins, it will be settled within the family. In addition, the justice officers, for example judges; attorney, police, agree with a suggestion to revise Laos Criminal Law by extending border of compoundable offense in some category such as obscene tort, traffic case that no body to perish, defraud of private person, the assault case that does not leads to brutal injuries ,the theft of private person, defame, insult, trespass, embezzle, illegal trade (buy stolen goods), reveal personal secret, annihilate construction, commit arson by negligent, rascal, make injuries to people by negligent, illegal possess people's properties, all example case are private offense .

In conclusion, this study believes that extended border of Laos compoundable offense will lead to reduce criminal case to the Court, the judges will have more time to examine the serious case which affects public interest. Also, this will reduce number of prisoners then it will reduce government budget. Finally, the defendants will have a chance to improve themselves. The plaintiffs will have the right to remedy and make two parties live in the peaceful society together. For many reasons demonstrate above Laos Criminal Law should be revised by extending compoundable offense by study a possibility in each offense in properly ways.